

En litt komplisert regellabyrint

Kommunal Rapport 13.04.2026, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Åpner egentlig lovverket for å gi ungdomsråd og andre råd å få møte- og talerett i kommunestyret?

SPØRSMÅL: Nylig skrev flere medier, deriblant Kommunal Rapport, om at ungdomsrådet i Farsund ønsker møterett for to representanter i kommunestyret.

Men åpner egentlig lovverket for at det er mulig for ungdomsråd og andre råd å få slik møterett? Og hva med talerett og forslagsrett?

Kommuneloven sier i utgangspunktet at det ikke kan gis tale-, møte- og forslagsrett til andre enn kommunestyrets medlemmer, med mindre det følger av lov. Forskrift om medvirkningsordninger gir kommunestyrene anledning til å gi medlemmer av råd for eldre, funksjonsnedsatte og ungdommer møte- og talerett i folkevalgte organer. Hvordan skal dette forstås?

SVAR: Svaret på dette er enkelt; det kan kommunestyret vedta. Men for å finne fram til den rettslige begrunnelsen, må vi igjennom en litt komplisert regellabyrint.

Utgangspunktet er her bestemmelsen i [kommuneloven § 8–1](#) andre avsnitt, som lyder: «Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ har møte-, tale- og forslagsrett i organets møter. Det kan ikke gis møte-, tale- og forslagsrett til andre enn organets medlemmer, hvis ikke noe annet følger av lov.»

Det betyr at det rettslige utgangspunkt er at det bare er medlemmer av et folkevalgt organ som skal delta i forhandlingene i dette. Andre kan være til stede hvis ikke møtet er lukket, men da bare som tilhørere, uten å delta i debatt eller voteringer.

De eneste unntakene fra dette gjelder ordfører og kommunedirektør, og leder for kommune eller fylkesråd. Disse har rett til delta i møter i alle folkevalgte organer, personlig eller ved stedfortreder, med talerett, og for ordfører også med forslagsrett (å sette fram forslag som må tas under votering, se [kommuneloven § 6-1](#), tredje avsnitt), [§ 13–1](#) femte avsnitt) og [§ 10–2](#) andre avsnitt.

Ungdomsråd er opprettet i medhold av [kommuneloven § 5–10](#) som er en fellesbestemmelse om eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Her står det ikke noe om møterett i kommunestyret, eller i andre folkevalgte organer, for medlemmer av slike råd. I [kommuneloven § 5–2](#) siste avsnitt fastslås at disse skal «skal opprettes etter bestemmelsene i denne loven», noe som betyr at bestemmelsene i [§ 5–1](#) om folkevalgte organer ellers gjelder for de kollegiale organene som nevnes der.

Men for disse «medvirkningsorganene» er det gitt særlige bestemmelser i en forskrift om disse. I [§ 2](#) siste avsnitt finner vi så svaret på dette: «Kommunestyret og fylkestinget kan gi medlemmer av rådene møte- og talerett i folkevalgte organer».